

at det ærede Medlem ser saaledes paa Selvstyre i det hele taget. Vort kommunale Selvstyre, Kommunalraadene, ere jo ogsaa indførte ved Lov, og ingen Steder i Kommunerne kan det undgaas, at man skal vælge Kommuneraad. Det ærede Medlem ser naturligvis — efter hans Udtalelser at dømme — paa samme Maade paa disse Forhold og mener, at det er Tvangsforanstaltninger. Ja, selve Grundloven har jo anordnet, at der skal vælges i Valgkredsene trindt om i Landet. Det kan ikke undgaas, men det ærede Medlem mener, det er Tvangsforanstaltninger. Hvis det ærede Medlem har den Mening, skal jeg slet ikke strides med ham i den Anledning, men skal kun sige, at det, der her er foreslaaet, er noget tilsvarende paa Folkekirkens Omraade. Det, der her er foreslaaet, er at give Folket Delagtighed i Kirkens Styrelse paa lignende Maade, som man har givet Folket Delagtighed i Styrelsen af vore Kommuner. Det er noget lignende, der er foreslaaet her, og jeg tror, at det er noget, der vil være Befolkningen meget velkomment at faa. Dernæst talte det ærede Medlem om, at jeg muligvis havde foreslaaet dette for at takkes Landstinget, at Landstinget muligvis vilde forkaste tidligere Forslag om at give Befolkningen Indflydelse paa Præstevalget, at jeg stillede dette Forslag, fordi jeg troede, at Landstinget vilde tage dette. Jeg ved oprigtig talt slet ikke, hvorledes Landstinget vil stille sig til dette Forslag. Indtil jeg ser andet, vil jeg haabe, at Landstinget vil modtage det, saaledes at det var muligt at faa et Resultat deraf, men jeg kan forsikre det ærede Medlem, at min Bevæggrund til at forelægge dette Forslag ikke er den, det ærede Medlem nævnte. (*Holm*: Det nævnte jeg heller slet ikke; jeg sagde ikke et Ord derom!) Jo, det gjorde det ærede Medlem sikkert, det vil ses af det ærede Medlems Tale i Tidenden. (*Holm*: Der staar der ikke noget derom!) Der staar Hentydninger til det, jeg her har talt om. (*Holm*: Nej!) Min Bevæggrund til at stille dette Forslag er den, at jeg tror, at det er det bedste Forslag baade for Folket og for hele Folkekirken. Jeg tror, at det er den helligste Form, under hvilken man kan give Befolkningen Delagtighed i Folkekirkens Styrelse. Det ærede Medlem og det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds, hvis Udtalelser falde sammen paa dette Punkt, have bebrejdet mig, at jeg ikke havde stillet Venstres gamle Standpunkt op, efter at jeg var bleven Minister. De sagde til mig, at det var beklageligt, at jeg

ikke gjorde det, og at jeg tværtimod her var kommen med noget helt nyt, noget, der brød hele Traditionen i Tinget, og at jeg saaledes krævede, at Tinget skulde skifte om. Dette er dog en lidt forunderlig Tale for Folk, som have siddet her i Rigsdagen, selv om de blot have siddet her fra i Fjor; thi den Gang stod jeg ikke som Minister, men som Folketingsmand og forelagde et Forslag svarende til det, vi nu behandle. Nej, man kunde ikke vente andet af mig, end at jeg, naar jeg blev Minister, maatte stille et ganske lignende Forslag. Havde jeg gjort noget andet, vilde man have kunnet bebrejde mig, at jeg snart stillede et Forslag, snart et andet, at jeg snart sagde et, snart et andet, men om Folk, der gøre saadant, staar der allerede i Chr. V.s danske Lov, at deres Ord skal ikke staa til troende. Man kunde derfor ikke af mig som Minister vente noget andet end netop et Forslag af ganske lignende Art som det, jeg foreslog i Fjor.

Men jeg kommer nu til det, som for det ærede Medlem var et Hovedpunkt, nemlig Paastanden om, at de Forslag, som han og det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds foreslaa, det var Venstres gamle Forslag. Jeg skal lidt nærmere belyse dette Punkt for det høje Ting. Jeg skal nu vel vogte mig for at tage tidligere Venstreforslag, som jeg har været Medforslagsstiller til, thi det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds vil vel ikke anerkende mig som særlig god Venstremand (*Borgbjerg*: Jo, i 1890!). Ja, ja, men da han ikke erkender mig for at være god Venstremand *nu*, er det dog forsigtigst ikke at nævne Forslag fra 1890. Jeg vil derfor hellere nævne Forslaget fra 1879, som jo er blevet indbragt forskellige Gange. I 1879 blev der i Folketinget indbragt et Forslag af 3 Rigsdagsmænd, hvis Navne ere vel kendte, nemlig Berg, Hørup og H. P. Andersen. De ere alle døde, men for det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds maa det jo være en gunstig Omstændighed, da han altid, naar han taler om Venstremænd, regner de døde for de bedste og de levende for de værste. Disse tre Rigsdagsmænd, som da indbragte et Lovforslag, foreslog, at naar et Embede som Sognepræst i Folkekirken blev ledigt, skulde bosatte, uberygtede Familiefædre, Enker og andre Personer, disse sidste dog kun, naar de ere over 30 Aar gamle, have Ret til at medvirke ved Beskikkelsen — disse 3 Venstremænd foresloge ikke, som jeg har foreslaaet, at Kvinder skulde have Valgret, og om Tyende var der slet ikke